

Mål C-392/20

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

12 augusti 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie (Polen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

30 juni 2020

Klagande i förfarandet om verkställbarhetsförklaring:

Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa)

Gäldenär som väcker talan mot ett beslut som fattats av domstolens registrator

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.

Saken i målet vid den nationella domstolen

Målet vid den nationella domstolen rör utfärdande av en verkställbarhetsförklaring avseende ett beslut som fattats av Echa, varigenom det polska bolaget ålagts att betala ett belopp för att nå upp till nivån för den totala avgift som tas ut av stora operatörer i enlighet med artikel 13.4 i förordning nr 340/2008, eftersom bolaget inte ansetts vara berättigad till nedsatta avgifter som gäller för småföretag.

Parterna är oense om huruvida Echas beslut omfattas av tillämpningsområdet för artikel 299 FEUF och om beslutet således utgör en exekutionstitel med avseende på vilken polska civilprocessrättsliga regler ska tillämpas i förevarande fall. Stridigt är även hur kontrollen av äktheten av en exekutionstitel, i den mening som avses i nämnda bestämmelse, ska förstås och, i synnerhet, huruvida den domstol som utfärdar exekutionstiteln endast ska pröva ”äktheten” (det vill säga huruvida

exekutionstiteln har utfärdats av de unionsinstitutioner som avses i artikel 299 FEUF och om den medför betalningsskyldighet för andra än stater), eller om ansökan om utfärdande av en exekutionstitel har lämnats in före utgången av den frist som föreskrivs i unionsbestämmelserna eller huruvida den fordran som följer av en exekutionstitel inte är preskriberad.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Den hänskjutande domstolen vill inom ramen för den begäran om förhandsavgörande som framställts med stöd av artikel 267 FEUF få klarhet i hur artikel 299 FEUF ska tolkas. Den hänskjutande domstolen vill för det första få klarhet vad gäller tillämpningsområdet för denna bestämmelse för att kunna avgöra huruvida det beslut som Echa fattat utgör en exekutionstitel i den mening som avses i artikel 299 FEUF. För det andra vill den hänskjutande domstolen få klarhet i vilken behörighet den domstol som ska pröva frågan om utfärdande av en verkställbarhetsförklaring har för att få klarhet i huruvida utfärdandet av en verkställighetsanteckning, förutom en kontroll av exekutionstitelns äkthet, även ska föregås av en kontroll av om fristen för att inge en ansökan om verkställbarhetsförklaringen eventuellt har löpt ut och om fordran har preskriberats.

Tolkningsfrågor

1. Ska artikel 299 FEUF tolkas så, att den endast är tillämplig på beslut som fattats av rådet, kommissionen eller Europeiska centralbanken, eller är den också tillämplig på Europeiska kemikaliemyndighetens beslut om uttag av en administrativ tilläggsavgift?
2. Ska artikel 299 FEUF, i vilken det föreskrivs att ett beslut om att verkställighet ska ske ska fattas utan någon annan kontroll än en kontroll av om exekutionstiteln är äkta, tolkas så, att en nationell domstol, som fattar beslut om huruvida verkställbarhetsförklaring ska utfärdas och som tillämpar de nationella civilprocessrättsliga bestämmelserna, inte är behörig att pröva huruvida den fordran som följer av en exekutionstitel är preskriberad?

Anförda unionsrättsliga bestämmelser

FEUF: artiklarna 288, 291 och 299

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG

(EGT L 396, 2006, s. 1), artiklarna 75, 76, 83, 91, 94, 100 (nedan kallad förordning nr 1907/2006)

Kommissionens förordning (EG) nr 340/2008 av den 16 april 2008 om de avgifter som ska betalas till Europeiska kemikaliemyndigheten enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) (EUT L 107, 2008, s. 6), artikel 13 (nedan kallad förordning nr 340/2008)

Anförda nationella bestämmelser

Kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen) (nedan kallad kpc) av den 17 november 1964 (Dz. U. 2019, pos. 1460): artiklarna 776, 777 och 782¹

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Den 2 oktober 2012 antog den verkställande direktören för Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa), Helsingfors, beslut nr SME (2012) 3472. I detta beslut angav han att bolaget Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o., med säte i Bochnia (nedan kallat gäldenären), vid inlämnandet av registreringen var ett stort företag i enlighet med kommissionens rekommendation 2003/361/EG och således inte var berättigat till de nedsatta avgifter som gällde för små företag. Den anmodade följaktligen nämnda bolag att betala mellanskillnaden upp till den fulla avgift som påförs stora aktörerna, i enlighet med förordning nr 340/2008, och en administrativ avgift på 20 700 euro. Bolaget mottog detta beslut den 8 oktober 2012. Bolaget väckte inte talan mot beslutet, vilket innebar att det vann laga kraft och blev verkställbart.
- 2 Den 2 januari 2019 ansökte Echa, i egenskap av borgenär, vid Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotów w Warszawie (regional domstol för Warszawa – Mokotów i Warszawa, Polen) (nedan kallad den hänskjutande domstolen) om utfärdande av en verkställbarhetsförklaring avseende ovannämnda beslut i syfte att gäldenären skulle förpliktas att betala den tilläggsavgift och den administrativa avgift som hade krävts.
- 3 Genom beslut av den 24 juli 2019 biföll domstolens registrator vid den hänskjutande domstolen, efter att ha gjort en kontroll av äktheten, borgenärens begäran.
- 4 Gäldenären överklagade detta beslut den 10 januari 2020 i sin helhet och yrkade att beslutet skulle ändras på så sätt att borgenärens ansökan skulle avslås, och, i andra hand, att verkställbarhetsförklaring inte skulle utfärdas.
- 5 Den hänskjutande domstolen framställde en begäran om förhandsavgörande.

Parternas huvudargument i det nationella målet

- 1 I samband med sin ansökan om verkställbarhetsförklaring åberopade Echa artiklarna 288, 291 och 299 FEUF och gjorde gällande att det aktuella beslutet utgjorde en exekutionstitel för vilken en verkställbarhetsförklaring kan utfärdas enligt civilprocesslagstiftningen i Polen och därefter ett verkställighetsförfarande kan inledas i enlighet med bestämmelserna i kpc.
- 2 Gälldenären har i sin talan mot beslutet om att utfärda en verkställbarhetsförklaring för det första gjort gällande en felaktig tolkning av artiklarna 291 och 299 FEUF, eftersom dessa har tolkats extensivt, som innebar att Echas beslut ansågs utgöra en exekutionstitel i den mening som avses i ovannämnda bestämmelser. För det andra har gälldenären åberopat ett åsidosättande av budgetförordningen,¹ och gjort gällande att den behöriga nationella myndigheten, vid utfärdandet av verkställbarhetsförklaringen inte bara är behörig att pröva huruvida exekutionstiteln är äkta, utan även att pröva huruvida borgenären har ansökt om utfärdande av en verkställbarhetsförklaring före utgången av den frist för ansökan som föreskrivs i gemenskapsbestämmelserna.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 1 Den hänskjutande domstolen vill för det första få klarhet i huruvida Echas beslut kan anses utgöra en exekutionstitel i den mening som avses i artikel 299 FEUF, som kan verkställas i enlighet med bestämmelserna i den polska civilprocesslagen. Denna fråga behandlas i den första tolkningsfrågan. Enligt unionsrätten kan det nämligen å ena sidan hävdas att Echa är ett gemenskapsorgan, en juridisk person, som genomför förordning nr 1907/2006 och, inom ramen för sina delegerade befogenheter, antar rättsakter på berörda områden, som är bindande för fysiska och juridiska personer som är föremål för domstolsprövning av EU-domstolen (artiklarna 263, 265, 267 och 277 FEUF samt artikel 94.1 jämförd med artikel 20.5 i förordning nr 1907/2006) medan ett beslut som antas gentemot en enskild (till skillnad från staten), skulle kunna anses vara verkställbart i den mening som avses i artikel 299 FEUF. Det är emellertid potentiellt fråga om ett exempel på en extensiv funktionell tolkning. Å andra sidan framgår det av en bokstavstolkning av artikel 299 FEUF att det i dessa bestämmelser anges konkreta organ vars rättsakter utgör en exekutionstitel, bland vilka Echa inte har omfattas. I förhållande till vissa av unionens institutioner, andra än dem som räknas upp i artikel 299 FEUF, har unionslagstiftaren använt sig av en lagstiftningsteknik inom

¹ Artikel 58b i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2343/2002 av den 19 november 2002 med rambudgetförordning för de gemenskapsorgan som avses i artikel 185 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget, artikel 1.3 jämförd med artikel 73a i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget och artikel 66 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1271/2013 av den 30 september 2013 med rambudgetförordning för de organ som avses i artikel 208 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012.

ramen för vilken det uttryckligen anges att de beslut som dessa institutioner fattar ska vara verkställbara i den mening som avses i artikel 299 FEUF. Som exempel kan nämnas artikel 280 FEUF, artikel 2 b jämförd med artikel 79.2 första meningen i förordning nr 966/2012 och även artikel 110.1 och 110.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1001 av den 14 juni 2017 om EU-varumärken. Med beaktande av de två ovannämnda och varandra uteslutande tolkningsargumenten hyser den hänskjutande domstolen tvivel om huruvida Echas beslut kan omfattas av tillämpningsområdet för artikel 299 FEUF. Enligt den polska rättsordningen (artikel 777 § 1 punkt 3 kpc) skulle detta vara tillåtet och göra det möjligt att utfärda en verkställbarhetsförklaring avseende Echas beslut, vilket utgör ett villkor för att inleda verkställighetsförfarandet.

- 2 För det fall EU-domstolen slår fast att Echas beslut utgör en exekutionstitel i den mening som avses i artikel 299 FEUF, önskar den hänskjutande domstolen, för det andra, få klarhet vad gäller **omfattningen av sin behörighet i verkställbarhetsförfarandet**, det vill säga huruvida kontrollen av att exekutionstiteln är äkta även omfattar en prövning av huruvida den fordran som fastställts i det aktuella beslutet är preskriberad. Det framgår av artikel 299 FEUF att den hänskjutande domstolen, med stöd av nationella bestämmelser, endast ska pröva om exekutionstiteln är **äkta**. Denna fråga behandlas i den första tolkningsfrågan. I den polska rättsordningen begränsade sig domstolen eller domstolens registrator, vid prövningen av villkoren för utfärdande av en verkställighetsförklaring, till att fastställa huruvida nämnda exekutionstitel uppfyllde de formella kraven för exekutionstiteln (artikel 777 kpc). Inom ramen för den ändring som ägde rum förra året tillades artikel 782¹ kpc, enligt vilken domstolen (domstolens registrator) **dessutom** är skyldig att pröva huruvida det av omständigheterna i det enskilda fallet och av innehållet i exekutionstiteln framgår att den fordran som omfattas av exekutionstiteln är preskriberad. Om det konstateras att fordran är preskriberad ska verkställbarhetsförklaring inte utfärdas, såvida inte borgenären lägger fram en handling av vilken det framgår att preskriptionen har avbrutits. Med hänsyn till omfattningen av den kontroll som utförs under verkställbarhetsförfarandet enligt polsk rätt, hyser den hänskjutande domstolen tvivel vad gäller innebörden av begreppet ”äkthet” i artikel 299 FEUF. Enligt den hänskjutande domstolen är denna formulering oklar varför det krävs ett klargörande av omfattningen av den kontroll som domstolen ska göra.